

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.593/2010/10. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Kóródi Csilla ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek, - a Havasi és Karczub Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Havasi Karolin ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 98. sorszámú végzésével kijavított, 2010. július 9. napján kelt 10.P.20.699/2008/88-I. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 91., 93. sorszám alatt benyújtott fellebbezés, és a felperes Pf.III.20.593/2010/3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletének nem fellebbezett részét **nem érinti**, a megfellebbezett rendelkezéseit az alábbiak szerint **részben megváltoztatja**, egyidejűleg az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részét teljes egészében **újrászövegezi**.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 1.500.000,-(Egymillió-ötszázezer) Ft nem vagyoni kártérítést és 2006. június 2. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 2006. június 2. napjától 2010. július 31. napjáig 2.730.500,-(Kettőmillió-hétszázharmincezer-ötszáz) Ft lejárt vagyoni kártérítést és ezen összeg után 2008. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó, minden naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2010. augusztus 1. napjától kezdődően minden hónap 10. napjáig előre esedékesen 98.000,-(Kilencvennyolcezer) Ft járadékot.

Ezt meghaladóan a keresetet **elutasítja**.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 625.000,-(Hatszázhuszonötezer) Ft elsőfokú perköltséget.

A le nem rótt elsőfokú eljárási illetékből köteles a felperes 675.000,-(Hatszázhetvenötezer) Ft-ot, az alperes 225.000,-(Kettőszázhuszonötezer) Ft-ot külön felhívásra az államnak megtéríteni.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 187.000,-(Egyszáznyolcvanhétezer) Ft másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési eljárási illetékből köteles a felperes 286.300,-(Kettőszáznyolcvanhatezer-háromszáz) Ft-ot, az alperes 129.700,-(Egyszázhuszonkilencezer-hétszáz) Ft-ot külön felhívásra az államnak megtéríteni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A felperes 2006. június 2. napján közlekedési balesetet szenvedett. A balesetet okozó (**XY**) forgalmi rendszámú (**Z**) típusú gépjármű üzemeltetője (**személy neve**), aki az alperesnél rendelkezett kötelező gépjármű felelősségbiztosítással. A felperes az ütközés következtében jobb csípőízületi vápatörést, mellkasi zúzódást és bordatörést, fej- és hasfal lágyrész zúzódást, mindkét láb zúzódását, a jobb láb lábközépcsont törését és ficamot szenvedett. A sérülések maradványtünettől gyógyultak, amely csípőízületi mozgáskorlátozottságot, a bal alsó végtag beidegződési zavarát és a jobb alsó végtag funkciójának és terhelhetőségének a beszűkülését eredményezte. A felperes baleseti eredetű egészségkárosodása végleges. Természetes okú betegségei a már korábban fennállott, karbantartott cukorbetegség és magas vérnyomás. A kertész üzem-mérnök és növényvédelmi szakmérnök szakképzettségű felperes tulajdonát képezi a (**közterület neve, hrsz.**) 20 hektárt meghaladó ingatlan, amelyen a baleset előtt zöldség- és gyümölcstermesztéssel foglalkozott. 2008. évtől kezdődően a mezőgazdasági területeket szíveségi használatra a testvérének adta át. Az alperes a kárbejelentés után 4.950.373,-Ft-ot megtérített, ebből 2006. évre 1.265.000,-Ft elmaradt jövedelmet, 2.500.000,-Ft nem vagyoni kárt fizetett, és a baleset időpontjától változó összegű járadékot folyósított.

A felperes többször módosított keresetében 2006. június 2. napjától 2007. június 1. napjáig, azaz 12 hónapra 2.745.000,-Ft vagyoni kár megfizetésére kérte kötelezni az alperest a következőkben részletezettek szerint:

Ápolás-gondozás címén naponta 5.000,-Ft, havonta 150.000,-Ft, azaz összesen 1.800.000,-Ft-ra tartott igényt, amelybe beszámítani kérte az alperes által már megfizetett 225.000,-Ft-ot és a lejárt követelését 1.575.000,-Ft-ban tartotta fenn.

Közlekedési többletköltség után havonta 43.000,-Ft-ot igényelt és az 1 évre járó 516.000,-Ft-ba beszámította az alperes által havonta megfizetett 15.000,-Ft járadékot, így követelését 336.000,-Ft-ban jelölte meg.

Élelmiszerfeljavítás, tisztálkodás címén 150.000,-Ft-ra tartott igényt.

Pf.III.20.593/2010/10. szám

Gyógytorna és rehabilitációs költség térítéseként havonta 20.000,-Ft-ot, 1 évre 240.000,-Ft-ot kért, amelybe beszámította az alperes havonta megfizetett 15.000,-Ft járadékot, illetve a túlfizetését.

Háztartási többletkiadásként (fűtés, villamosenergia, víz és telefonköltség) 440.000,-Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Ezt követően az ápolás, gondozás és háztartási kisegítő költségének térítéseként havonta 150.000,-Ft-ot, 2010. január 1. napjától havonta 100.000,-Ft-ot, közlekedési többletköltségként havonta 43.000,-Ft-ot, rehabilitációs költségként havonta 15.000,-Ft-ot, rezsi többletkiadásként havonta 38.000,-Ft-ot és gyógyszerköltségként havonta 4.000,-Ft-ot igényelt. Elmaradt vagyoni előnyként 2006. évre 4.962.700,-Ft, 2007. évre 3.223.476,-Ft, 2008. évre 7.140.131,-Ft és 2009. évre 5.203.770,-Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest, és 2010. január 1. napjától kezdődően havonta 320.000,-Ft jövedelempótló járadékot igényelt. További 2.500.000,-Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, tekintettel az általa már megtérített 2.500.000,-Ft-ra. A vagyoni és nem vagyoni kártérítés után a káresemény időpontjától kezdődően késedelmi kamat megfizetésére is igényt tartott. Előadta, hogy a balesetet követően 1 évig teljes körű gondozásra szorult és ápolója a háztartási kisegítő munkát is ellátta. Mankóval tudott közlekedni és fizikai, valamint lelki állapotánál fogva a nap nagy részét ágyban töltötte. A (**helység 1 neve**)i házas ingatlanban kellett folyamatosan tartózkodnia, mert a (**helység 2 neve**)i I. emeleti társasházi lakásba nem tudott felmenni. Tömegközlekedési eszközön utazása aggályos, a baleset óta gépjárművet nem képes vezetni, így a közlekedéshez gépkocsivezetőt kell igénybe vennie. 1990. év óta mezőgazdasági őstermelőként tevékenykedett a saját földterületén, ahol minőségi zöldség- és gyümölcs termesztést folytatott, felhasználva a veszélyes növényvédő szerek kezelésével és használatával kapcsolatos speciális szakképzettségét. A baleset óta az őstermelői tevékenységét tovább folytatni nem tudta, a gazdálkodást fel kellett számolnia és a jövőben sem képes gazdasági kisegítő személyzetet megszervezni vagy irányítani. A nem vagyoni kártérítési igény körében arra hivatkozott, hogy a baleset előtt házastársával aktív társasági és szakmai életet élt, színház- és hangversenybérletük volt, szakmai konzultációkon és szimpóziumokon vett részt. Utóbb minderről le kellett mondania, a magánélete átalakult, a (**helység 2 neve**)i lakásban idős édesanyját ápoló házastársával és gyermekével, valamint unokáival a kapcsolattartása elnehezült.

Az alperes a kártérítés jogalapját nem vitatta, azonban kérte figyelembe venni a már megtérített késedelmi kamattal növelt kártalanítást és a havonta 85.000,-Ft-ban elismert járadékigényt meghaladóan a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletében vagyoni kártérítés címén kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 8.895.500,-Ft-ot és ezen összeg után 2006. június 2. napjától járó késedelmi kamatát. Kötelezte 2010. augusztus 1. napjától kezdődően havonta ápolás és gondozás többletköltsége címén 48.000,-Ft, közlekedési többletköltségként 28.000,-Ft, gyógyszerköltségként 4.000,-Ft és

baleseti járadékként 30.000,-Ft megfizetésére, továbbá 1.500.000,-Ft nem vagyoni kár megtérítésére. Az indokolásban a nem vagyoni kártérítésre vonatkozóan az irányadó igazságügyi szakértői vélemények alapján kifejtette, hogy a felperes sérülései maradandó fogyatékoság visszahagyásával gyógyultak és a mozgáskorlátozottsága végleges. A balesetet követő első 8 hónapban nem tudta magát ellátni, utóbb állapota javult, ma már nem szorul állandó ápolásra és egészségügyi felügyeletre, de részleges segítségre szüksége van. Egészségkárosodása a balesetből eredően 60 %, míg a természetes okú alapbetegségei miatt 40 %-ra tehető. A bíróság értékelte, hogy a felperes a káresemény időpontjában 68 éves volt, és ennek megfelelő egészségi státusszal bírt, ugyanakkor a magánélete, a társadalmi és szakmai élete lényegesen megváltozott. Jelentős és tartós fizikai és pszichikai hátrányokat szenvedett. Mindezek kompenzálására 4.000.000,-Ft nem vagyoni kártérítést talált megállapíthatónak, amelybe beszámította az alperes által már megfizetett 2.500.000,-Ft-ot. Az elsőfokú bíróság mérlegelése alapján az ápolás, gondozás és a háztartási kisegítő együttes költségét 2006. június 2. napjától 2010. július 31. napjáig, azaz 50 hónapra 4.160.000,-Ft-ban állapította meg. Ebből a baleset időpontjától kezdődően 2007. január 31. napjáig naponta 6 óra időtartamra 5.000,-Ft, 2007. február 1. napjától 2009. november 30. napjáig naponta 3 órára 2.500,-Ft, és 2009. december 1. napjától 2010. július 31. napjáig naponta 2 órára 1.650,-Ft költséget számolt el. A követelésbe beszámította az alperes által megfizetett 862.500,-Ft-ot és a marasztalást 3.283.500,-Ft-ban munkálta ki. A felperes által érvényesített közlekedési többletköltségből havonta 28.000,-Ft-ot tartott indokoltnak, és a felperesi követelést 750.000,-Ft beszámítása mellett 650.000,-Ft-ban találta megalapozottnak. Elutasította az élelemfeljavítás iránt előterjesztett költségigényt. A gyógytorna és rehabilitáció költségét az alperes elismerő nyilatkozata alapján 1 év időtartamra havonta 15.000,-Ft összegben számolta el, és a 2007. május 30. napjáig az alperes által kifizetett 540.000,-Ft-ból 360.000,-Ft túlfizetést az ápolás, gondozás, háztartási kisegítő költségének hátralékába tudott be. Nem találta alaposnak a fűtés, villamosenergia és vízhasználat többletköltsége iránt előterjesztett követelést. A felperes reális munkavégzésének lehetőségére tekintettel az egyébként aggályosnak talált igazságügyi mezőgazdasági szakértő szakvéleménye alapján 2006. évre 6.227.700,-Ft összegű kiesett árbevétel után az alperest 4.962.700,-Ft elmaradt vagyoni előny megfizetésére kötelezte. Utalt arra, hogy a felperes a kármegelőzési kötelezettségének nem tett eleget, mert alapvetően korábban is szervező tevékenységet végzett, amelyet a baleset után korlátozott fizikai állapota mellett elláthatott volna. Elutasította a 2007., 2008. és 2009. évre ugyanezen címen érvényesített kárigényt részben azon okból, hogy az alperes 2007. január 1. napjától havonta 30.000,-Ft jövedelempótló járadékot fizet. Megállapítása szerint a felperes módosított keresetében igényelt, havonta 320.000,-Ft összegű jövedelemvesztesége nem nyert bizonyítást, és ellentmond a 2005. és 2006. évi személyi jövedelemadó bevallásában foglalt adatoknak.

Az elsőfokú kijavított ítélet ellen az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes az elsőfokú kijavított ítélet részbeni megváltoztatása iránti fellebbezésében a nem vagyoni és a vagyoni kártérítés leszállítását kérte. Előadta, hogy a felperes 68 éves korában szenvedte el a balesetet, fizikai teljesítőképességének csökkenése életkorával együtt jár, egészségkárosodása csak részben baleseti eredetű. Ezen körülményekre tekintettel a már megfizetett 2.500.000,-Ft kártérítés arányban áll az őt ért nem vagyoni hátránnyal, így elsődlegesen a további 1.500.000,-Ft marasztalás mellőzését, másodlagosan a 4.000.000,-Ft nem vagyoni kártérítésnek a jelenlegi ár- és értékviszonyok alapján történő megállapítását és a késedelmi kamat mellőzését kérte. A vagyoni kártérítés körében az ápolás, gondozás, háztartási kisegítő költségét 600,-Ft óradíj alapulvételével kérte elszámolni. Nem vitatta, hogy a baleset után 8 hónapra napi 6 óra ellátási tevékenység mellett 864.000,-Ft, ezt követően 20 hónapra napi 3 óra után 1.080.000,-Ft, majd 8 hónapra napi 2 órára 288.000,-Ft költség megtérítésére köteles. Ezen összegbe kérte beszámítani a már kifizetett 907.500,-Ft járadékot, és az egyösszegű marasztalást 1.324.500,-Ft-ra, míg a 2010. augusztus 1. napjától fizetendő járadék összegét havonta 36.000,-Ft-ra kérte mérsékelni. A közlekedési többletköltség összegét havonta 15.000,-Ft-ban tartotta indokoltnak, mert a felperes nem bizonyította, hogy hány alkalommal, milyen vizsgálatra utazik és természetes okú betegségei is indokolják a rendszeres orvosi ellenőrzést. Vitatta a 2006. évre kimunkált 4.962.700,-Ft elmaradt vagyoni előny elszámolhatóságát az ellentmondó peradatokra tekintettel. Álláspontja szerint a felperes kieső munkaerejének pótlására kötelezhető csupán, és ennek költségét az általa kifizetett kártérítés fedezi. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a mezőgazdasági szakértő szakvéleményének mérlegelésekor nem oldotta fel azt az ellentmondást, hogy az alperes 2005. és 2006. évben alacsonyabb összegű bevételről és jövedelemről nyújtott be személyi jövedelemadó bevallást. 2006. évben 315.964,-Ft jövedelmet vallott be mezőgazdasági őstermelői tevékenysége alapján, amely a házastársával megosztott jövedelembevallás szerint 2.106.426,-Ft bevételnek felel meg. Ténylegesen 2006. évre 1.225.000,-Ft vagyoni kárt megtérített és ezt követően járadékként havonta 30.000,-Ft-ot fizet. A hátralékos járadékkövetelés után járó kamat kezdő időpontját a középarányos időponttól kérte meghatározni.

A felperes kijavítási kérelmet is tartalmazó csatlakozó fellebbezésében az ápolás, gondozás, háztartási kisegítő költségének megállapítása körében nem vitatta az elsőfokú bíróság által alkalmazott 3 időszakra bontott költségelszámolást, azonban az óradíj mértékét és időtartamot helyesbíteni kérte. A közlekedési többletköltség vonatkozásában a kereseti kérelmével egyezően a lejárt és a folyamatos járadékot havonta 43.000,-Ft-ra kérte felemelni. Érvelése szerint ez az összeg fedezheti a sofőr igénybevételén túl az üzemanyagköltséget, ugyanis ha a baleset nem következik be, nyugdíjasként busszal vagy vonattal ingyen utazhatna. A 2006. évre megállapított árbevétel kiesés címén megítélt 4.962.700,-Ft-ra vonatkozó ítéleti rendelkezést elfogadta, azonban vitatta az indokolás azon megállapítását, hogy a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Előadta, hogy a még megmaradt

terményeket értékesítette, azonban a baleset olyan időpontban következett be, hogy elmaradt a növényvédelem és az értékesítés csak késve, alacsonyabb áron valósulhatott meg. Álláspontja szerint nem vonható kétségbe, hogy a baleset bekövetkezése nélkül a

perbeli területeken a gazdálkodást az addigi feltételeknek megfelelően végezte volna, és ennek alapján 2007. június 1. napjától a baleseti járadék összegét havonta 65.000,-Ft-ra kérte felemelni. Hivatkozott az általa és a házastársa által 2005. évben a személyi jövedelemadó bevallásban feltüntetett 5.222.600,-Ft összegű árbevételre és a 783.390,-Ft együttes jövedelemre. 2010. július 31. napjáig 38 hónapra a lejárt járadékot az alperes teljesítésére figyelemmel 1.330.000,-Ft-ra kérte felemelni. Mindezek alapján a lejárt vagyoni kártérítést 10.976.200,-Ft-ra és járulékaira, míg a 2010. augusztus 1. napjától esedékes járadékot 161.500,-Ft-ra kérte módosítani. Kérte kötelezni az alperest a nem vagyoni kártérítés után a káresemény időpontjától járó késedelmi kamatának a megfizetésére. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem állapított meg javára részperköltséget annak ellenére, hogy az alperes a kárbejelentés után késve, csupán 2008. áprilisától folyósított részére kártérítést.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében rámutatott arra, hogy a felperes csatlakozó fellebbezése a baleseti járadék címén megítélt összeg vonatkozásában nem bírálható el, mert erre fellebbezést nem terjesztett elő. Egyebekben a csatlakozó fellebbezéssel érintett elsőfokú ítéleti rendelkezések helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezési észrevételében sérelmezte az elsőfokú bíróság kijavító végzésében fellelhető számítási hibákat.

A fellebbezés **nagyobb részben megalapozott**, a csatlakozó fellebbezés a késedelmi kamatra és az indokolás korrekciójára vonatkozóan **alapos**, egyebekben **kizárt**, amelyet a másodfokú bíróság külön végzéssel hivatalból elutasított.

Az alperes kártérítési felelősségének elbírálására a Ptk. 318. § (1) bekezdése, a 345. § (1) bekezdése és a 339. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések irányadók. A jogalap vizsgálata körében tekintettel kellett lenni a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a 76. §-ában és a 84. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra, mert a felperes által érvényesített vagyoni és nem vagyoni kárigények esetén a jogellenesség alapja a személyhez fűződő jogsérelem.

Az ítélőtábla nem ért egyet az alperes nem vagyoni kártérítés mértékét kifogásoló fellebbezési érvelésével. A nem vagyoni kártalanítás jogintézménye kizárólag akkor töltheti be célját, ha a jogellenes magatartás következtében keletkezett hátrányok elvileg egyenértékű lehetőség biztosításával - pénzbeni kártalanítás - kiegyensúlyozhatók. A hátrány mértéke általános ismervékkal nem határozható meg, mindig az adott élethelyzet, az egyedi tényállás szerint bírálható el. A nem vagyoni kártérítést megalapozó immateriális hátrány lényeges sajátossága, hogy a károsult magánéletének az alakulásában jelentős és kedvezőtlen változást idéz elő, hátrányosan érinti a fizikai állapotát és lelki kiegyensúlyozottságát. A korábban aktív, jó munkabírási 68 éves korában olyan baleset érte, amelyek

következtében mozgáskorlátozottá vált, korábbi tevékenységeivel fel kellett hagynia és családi élete, társas kapcsolatai hátrányosan változtak meg. Tartós fizikai károsodása miatt életvitelét teljesen át kellett alakítania. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét helyesen munkálta ki 4.000.000,-Ft-ban, amelybe beszámította az alperes által már megtérített összeget. A kamatfizetési kötelezettséget mellőző rendelkezése azonban nem helytálló. A Ptk. 355. §-ban foglalt rendelkezések és ehhez kapcsolódóan a Ptk. 360. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a 301. §-ban írt szabályok azt a célt szolgálják, hogy a károsult olyan helyzetbe kerüljön, mint amilyenbe akkor lett volna, ha a károsodás nem következik be. A késedelmi kamat megítélése nem hozza feltétlenül abba a helyzetbe a károsultat, amilyenbe a károsodás bekövetkezte előtt volt, ezért az ítélkezési gyakorlat - reparációs célból - lehetőséget teremt arra, hogy ha a károkozás, illetőleg az elbírálás idején irányadó ár- és értékviszonyokban olyan jelentős eltérés mutatkozik, amely miatt a kártérítés a reparációs célt nem szolgálja, a bíróság - kellő indokok alapján - az időközben bekövetkezett ár- és értékviszony változást kifejező, az elbírálás idején érvényesülő értékviszonyok alapulvételével határozza meg a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerint sajátos cél kielégítését szolgáló nem vagyoni kártérítés összegét. Az elsőfokú bíróság ítélete ilyen indokokat nem tartalmaz és az összecszerűség sem felel meg a jelenlegi ár- és értékviszonyoknak. A kártérítés általános szabályainak megfelelően (Ptk. 360. § (1) bekezdés) a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Nem vagyoni kár esetén a személyhez fűződő jogok sérelmének bekövetkezése a károsodás kezdő időpontja. Miután a felperes a kereseti kérelmében és csatlakozó fellebbezésében ennek megfelelő időponttól kérte a kamatot, az alperes köteles a nem vagyoni kártérítés után 2006. június 2. napjától a késedelmi kamat megfizetésére.

A Ptk. 355. § (3) bekezdés értelmében pénzbeli kártérítésként járadék állapítható meg, amely a károkozó által szolgáltatott, rendszeresen ismétlődő pénzbeli szolgáltatás. A bírói gyakorlat a járadék két formáját ismeri: a költség alapú járadékot, amely a károkozással kapcsolatos állapotváltozással együtt járó többletköltség fedezésére szolgál, valamint a jövedelempótló járadékot, amely a károkozás folytán kieső jövedelmet pótolja.

A költség alapú járadékot az okozott kár jellegére figyelemmel, a károkozás folytán felmerülő többletköltségek számbavételével kell megállapítani. Ilyennek minősül az ápolás, gondozás és háztartási kisegítő költsége után együttesen érvényesített felperesi igény, amelyet az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adva napi 6 óra tevékenység alapján 5.000,-Ft-ban, lényegében 833,-Ft óradíjjal számolt el. Az alperes fellebbezésében megalapozottan vitatta az óradíj mértékét, mert a felperes által alkalmazott (**tanú neve**) ellentmondó tanúvallomásából nem állapítható meg, hogy a balesetet követő időszakban havonta 150.000,-Ft díjazásban részesült volna. Úgy nyilatkozott, hogy mintegy 100.000,-Ft munkadíjat kapott és a felperes az ezt meghaladó költségét nem bizonyította. Ennél fogva az ítélet tábla indokoltnak találta

az alperes fellebbezési kifogása alapján a segítő költségének 600,-Ft óradíj alapulvételével történő leszállítását. Az óraszám a felek között már nem volt vitatott. Így 2006. június 2. napjától 2007. január 31. napjáig naponta 6 óra munkavégzés mellett 6 óra x 600,-Ft x 30 nap = 108.000,-Ft költség merült fel egy hónapra, és 8 hónapra számítottan 864.000,-Ft. 2007. február 1. napjától 2009. november 30. napjáig naponta 3 óra munkavégzés mellett

3 óra x 600,-Ft x 30 nap = 54.000,-Ft a havonta esedékes díj. Ezt az alperes által számított 20 hónap helyett helyesen 34 hónapra kellett elszámolni, amely 1.836.000,-Ft részösszegnek felel meg. 2009. december 31. napjától 2010. július 31. napjáig a tevékenység időtartama naponta 2 órára csökkent, amely havonta 2 óra x 600,-Ft x 30 nap = 36.000,-Ft, vagyis 8 hónapra 288.000,-Ft költség. Az előzőekre tekintettel 50 hónapra jár 864.000,- + 1.836.000,- + 288.000,- = 2.988.000,-Ft. Ebbe kellett számítani az alperes által már megtérített helyesbített 225.000,-Ft + 232.500,-Ft + 90.000,-Ft + 360.000,-Ft = 907.500,-Ft-ot, és így az ápolással és háztartási kisegítéssel felmerült lejárt vagyoni kár 2.080.500,-Ft.

A közlekedési többletköltség címén előterjesztett kárigény vonatkozásában helytálló az elsőfokú bíróság álláspontja. A felperesnek a tömegközlekedési eszközzel való utazása nehezített, nemcsak a baleseti eredetű, de természetes okú betegségei miatt is rendszeresen a lakóhelyén kívül orvosi vizsgálaton kell részt vennie, és valamennyi többletkiadás a káresemény következménye. Megalapozottan fogadta el az elsőfokú bíróság, hogy a felperes havonta 4 alkalommal (**helység 2 neve**) és (**helység 1 neve**) között, illetve havonta 2 alkalommal (**helység 3 neve**) és (**helység 1 neve**) között útiköltségét elszámolhatja, ugyanis életszerű, hogy az orvoslátogatáson kívül házastársát és fiát látogatja. A közúti baleset miatt olyan szorongás alakult ki benne, hogy a vezetéstől fél, ezért indokolt az ún. speciális autó - hycomat autó - igénybevétele helyett, alkalmanként gépkocsivezetőt megbízni. Az üzemanyagköltségre figyelemmel az elsőfokú bíróság a közlekedési többletköltséget havi 28.000,-Ft összegben helyesen állapította meg, amelynek módosítása iránti fellebbezési kifogások alaptalanok. Az 50 hónapra megállapított 50 x 28.000,-Ft = 1.400.000,-Ft összegű járadékot a már megfizetett 50 x 15.000,-Ft = 750.000,-Ft-tal kellett csökkenteni és az alperes a beszámítási kifogás folytán további 650.000,-Ft megfizetésére köteles az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontjáig.

Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul következtetett arra, hogy a felperesnek mezőgazdasági őstermelői tevékenységből 2006. évre 4.962.700,-Ft elmaradt vagyoni előnye keletkezett. Az elmaradt vagyoni előny a károsultnál kimutatható jövedelemkiesés, továbbá a vagyon hozadékanak elmaradása. Az elmaradt vagyoni előnynek az az elvi közgazdasági alapja, hogy mind a munkaerő, mind a tárgyi vagyon természeténél fogva értéktermelésre (értéknövekedésre) képes; ha károkozó magatartás folytán ezt a képességét elveszti az értéknövekedés elmaradásával éri kár a károsultat. A munkaképesség csökkenésével összefüggésben a jövedelemkiesésnek mértéke jelenti a kárt. Kárként nem a kiesett árbevétel érvényesíthető, ugyanis figyelembe kell venni a káresemény időpontjáig felmerült és a káresemény folytán fel nem merült költségeket.

Pf.III.20.593/2010/10. szám

Az elsőfokú bíróság az ítéleti rendelkezését az igazságügyi mezőgazdasági szakértő megállapításaira alapozta, amely szerint a felperest a baleset következtében a mezőgazdasági tevékenysége után 2006. évre 6.227.700,-Ft veszteség érte. A szakértő

az általa kimunkált 30 % mértékű nyereségtartalmat nem tudta kellően megindokolni és a szakvélemény nem teljes körűen tartalmazza a növénytermelés költségeit. A kalkulációnak ellentmond a felperes 2005. és 2006. évi személyi jövedelemadó bevallása. Ezen túlmenően az adóbevallások szerint ő és házastársa, mint közös háztartásban élő személyek együtt folytatták a mezőgazdasági őstermelői tevékenységet, és az ebből eredő bevételt és költséget 1/2-1/2 arányban megosztva számolták el. Mindezek alapján abból kell kiindulni, hogy a felperes az igényét csupán a saját kára vonatkozásában érvényesítheti, amely az őstermelésből származó 1/2 arányú jövedelem. Kiemelten értékelendő, hogy a felperes az SZJA 53. § (1) bekezdés e) pontja alapján maga a bevétel 15 %-ának megfelelő jövedelmet vallott be 2005. és 2006. évben a házastársával együtt. Így 2005. évben a felperes mezőgazdasági őstermelői tevékenysége alapján a személyi jövedelemadó bevallása szerint 391.695,-Ft jövedelmet ért el, havonta 32.641,-Ft-ot, amely 2.611.300,-Ft árbevételnek felel meg. 2006. évre bevallása szerint havonta 26.330,-Ft jövedelme volt 2.106.426,-Ft bevétel után. Így a szakértő modellezett számításai az annak ellentmondó egyéb peradatok folytán nem szolgálhatnak az elmaradt jövedelem kimunkálására. A felperes nem tudta bizonyítani (Pp. 164. § (1) bekezdés), hogy 2006. évre az alperes által megtérített 1.265.000,-Ft egyösszegű elmaradt vagyoni előnyt meghaladó vagyongyarapodása következett volna be, ha baleset nem éri, ezért az ítéltábla mellőzte az alperes marasztalását 4.962.700,-Ft összegben. Az ezen a címen 2007. január 1. napjától havonta megfizetett 30.000,-Ft járadék felemelése iránt előterjesztett csatlakozó fellebbezés nem volt elbírálható a külön hozott végzésre tekintettel. Mellőzni kellett az elsőfokú ítélet indokolásából a felperesi közrehatásra vonatkozó szükségtelen megállapítást, mert ennek kártérítést befolyásoló számszaki következményét a bíróság nem vonta le.

A felperes Pf. 8. sorszámú beadványában az elsőfokú bíróság ítéletének újabb „kijavítását” kérte a 2005 évi SZJA bevallásban feltüntetett árbevétel és jövedelem, valamint az ápolás, gondozás költségének elszámolására. A kérelem ténylegesen olyan érdemi kérdéseket vitatott, amelynek előterjesztésére a per jelen szakában már nincs eljárásjogi lehetőség és nem kijavításra irányult.

A korábbiakban részletezett indokolás alapján a felperest havonta megillető járadék összege:

ápolás, gondozás, háztartási kisegítő költsége	36.000,-Ft
közlekedési többletköltség	28.000,-Ft
gyógyszerszolgáltatás	4.000,-Ft
jövedelem pótló járadék	<u>30.000,-Ft</u>
összesen:	98.000,-Ft.

-10-

2006. június 2. napjától 2010. július 31. napjáig lejárt vagyoni kártérítés:

ápolás, gondozás, háztartási kisegítő többletköltsége	2.080.500,-Ft
közlekedés többletköltsége	<u>650.000,-Ft</u>
összesen:	2.730.500,-Ft.

Mindezek alapján az ítélet tábla a vagyoni kártérítés összegét az elsőfokú ítélet meghozataláig bezárólag 2.730.500,-Ft-ra szállította le. A 2010. augusztus 1. napjától 2011. február 28. napjáig esedékes járadék összegezésére - az alperes ismeretlen mértékű részteljesítése miatt - lehetőség nem volt.

Az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a járadék jellegű követelések után a késedelmi kamat nem a káreseménytől, hanem a figyelembe vett időtartam középátlagos időpontjától jár, ami jelen esetben 2008. július 1. napja. A lejárt vagyoni kártérítés után 50 hónapra tekintettel a kamatfizetés tartamát módosítani kellett.

A kifejtettekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve a megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta. A részbeni megváltoztatás eredményeként a felperes az alperes időközi teljesítésére is figyelemmel 75 % mértékben pervesztéses lett, ezért köteles az alperes részére elsőfokú részperköltséget megfizetni a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, tekintettel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2), (5) és (6) bekezdésében foglaltakra. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán feljegyzett illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) és 15. §-án alapul.

Az alperes fellebbezése folytán 68 %-ban pernyertes lett. A felperes csatlakozó fellebbezése részben kijávitási kérelemnek tekinthető és a hivatalból elutasított része illetékmentes, egyebekben részben volt eredményes. A nagyobb arányú pervesztességére tekintettel az alperes részére másodfokú részköltség megtérítésére köteles a már hivatkozott Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az Ükr. 2. § (2), (5) és (6) bekezdésében írt mértékben. A le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési eljárási illetékről a másodfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 51. § (1) bekezdés a), a 46. § (4) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) és 15. §-a alapján rendelkezett.

S z e g e d, 2011. február hó 28. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró